

ИКОНОМИЧЕСКИ

Седмично издание на Тжрг.-Инд. Камара и Стоковата Бурса в Варна.

Урежда Редакционен Комитет.

Всичко що се отнася до Ик. Изв. се изпраща до Варн. Тжрг. Инд. Камара.

Варна, 7 Декември 1922 г. Год. I. Брой 8.

Абонамент	Годишен	100 лв.
	Полугодишен	60 "
Обявления	Чужбина (годишен)	140 "
	1/2 стр. 300 лв. — 1/3 — 100 лв.	
	1/4 " 180 " — 1/16 — 60 "	

ИЗВЕСТИЯ

За българското параходно дружество.

В бр. 33. на „Известията на Бургаската Тжрговско-Индустриална Камара“ от 29 м. м. секретаря на същата камара г. Ж. Т. Бурилков е излязъл с една статия под надслов: „Мореплаването след войната. Задачите на Българското параходно дружество“.

След изтъкване на известни общи мисли по мореплаването, г. Бурилков се спира, както той сам казва, върху „главния недостатък“ на Българското параходно дружество, „който изпъква все по ясно и става все по-малко оправдан — *крайно недостатъчния брой на параходите, такава с който разполага това единствено българско параходно предприятие и необяснимия застой и инерция в това отношение*“. Ние ще чакаме, продължава г. Бурилков по-нататък, да чуем обясненията за *досегашното бездействие на дружеството в това отношение*“.

Г-н Бурилков изхожда от едно становище, по което принципиално две мнения не може да има. Засилването на националния ни тжрговски флот е необходимо условие за икономическия напредък на страната. Българското параходно дружество, с подкрепата на държавата и обществото, се е нагърбило с изпълнението на тази задача. Плавателните съдове, обаче, с които дружеството разполага, са отдавна вече недостатъчни. Трябва да се работи за снабдяването на дружеството с нови такива, с които не само да се задоволят назрели нужди на износа ни, но и да се съдейства на същия да подири нови пазари.

До тука ние сме напълно съгласни с г. Бурилова. Що се отнася, обаче, до *необяснимия застой и инерция* и *досегашното бездействие на дружеството в това отношение*“, аз съм вън, че е необходимо да се изтъкнат някои дадени и обстоятелства, неизвестни, може би, на г. Бурилова, за да може да се дойде до една правилна обективна преценка. Това е и целта на настоящите бележки.

Най-важната и същевременно

най-трудната задача на едно морско параходно предприятие е снабдяването му с подходящи плавателни съдове. Защото корабния парк на подобно предприятие е основата, върху която се гради цялата му дейност. А погрешно ли е поставена основата, ще каца, то се знае, и цялата сграда.

Стремлението да се набавят по възможност достатъчно параходи на Българското параходно дружество не е от вчера или завчера. То е ръководило управлението на дружеството още от основаването му. И като се има пред вид малкия капитал на дружеството (1,468,800 лв.), струва ми се, твърде смело е да се обвинява същото в бездействие. Грешки, естествено, има, както не е било и не е без грешки ниско тжрговско предприятие. Но тука, в Българското параходно дружество, те се дължат, несъмнено, по-скоро на *пребрзването и безплатно снабдяване на дружеството с параходи, отколкото на „застой“, „инерция“ и „бездействие“*.

С изключение на парахода „Цар Фердинанд“, всички останали параходи на дружеството са купени *на готово*, и то „Борис“ и „България“ още от корабостроителницата, где то събл паржчани от едно италианско параходно дружество и отстъпени на нашето (1894 г.), а „Варна“ (1903 г.), „София“ (1904 г.) и „Кирил“ (1906 г.) са били стари параходи.

Едва през 1912 год., след като държавата даде на дружеството за обезщетение от турския бойкот 500,000 лева с предназначение да се купи нов параход, управлението на дружеството възприе принципа за набавяне на параходи *по порчка* въз основа на предварително изработен план, отговарящ на задачите, които д-вото преследва.

Не ще съмнение, че като изнасям горните данни, далеч е от мене мисълта да обвинявам когото и да било. Защото, когато трябва да се критикува известна дейност, не бива да се изхожда само от гледището как *е трябвало* да се действа,

а как е било *възможно* при дадени условия да се действа.

Ако грешките на миналото, обаче, могат да се оправдаят по една или друга причина, същите *и*жчно биха могли да бъдат оправдани, ако се погледне днес.

И тъй, с перчката на парахода „Цар Фердинанд“ се тури началото на новата политика по снабдяването на дружеството с параходи, която трябва да се следва и днес: политика, която има за цел изпълнението на строго определена програма, на строго определен план, отговарящи на добре разбраните интереси на нашия износ.

Парахода „Цар Фердинанд“ бе предаден на дружеството към края на 1913 год. и към средата на 1914 г. вече бега отпечатани условията за порчкаване на други два парахода за дружеството, а именно: един товаро-пасажерски от типа на „Цар Фердинанд“ с 2,500 тона товароспособност и друг товарен (cargo boat) с 5000 тона товароспособност; първия за александрийската линия, а втория специално за износ на храни към Ан-верс, Хамбург и др. и вземане обратно в глещица главно за нуждите на дружеството. Войната обаче, попречи на изпълнението на този проект.

С това вече преминаваме към времето след войната.

Известно е, че непосредствено след примирието французите морски власти туряха ръка върху параходите на дружеството и ги освободиха едва към края на 1920 год. без парахода „Борис“, който потъна, докато още беше на французиска служба.

За увеличението плавателните съдове на Параходното дружество през това време — от примирието до края на 1920 год. — не можеше и дума да става, защото не се знаеше каква ще бъде съдбата не само на дружествените параходи, намиращи се в французски ръце, но изобщо тях на дружеството.

Цялото внимание на управлението на дружеството, както и на държавата, бе обърнато към спасяването на това, което имаше. Който е имал възможност да следи по отблизо развитието на спора меж

ду французките морски власти и дружеството, той знае какви критически минути преживя последното през този период на чужда реквизиция.

Най-после въпроса се уреди благополучно с подписването на мирния договор, но Българското параходно дружество изгуби най-ценното време от деня на създаването му за една приходайна дейност, каквато надали ще му се отдаде пак някога. Тогава, когато всички арматори се обиспваха с злато от отличната работа, която им създаде извънредно високата стопанска конюнктура непосредствено след примирието, параходите на нашето дружество требваше да служат на нашите победители срещу просе ико възнаграждение и благодарствени писма за добра служба.

От края на 1920 год. параходното дружество пак е в пълна услуга на народното ни стопанство. И в една и половина година то успеловно да стъпи здраво на краката си и да вземе мерки за набавянето на нов параход. Още през юлий т. г. то покани всички интересующи се корабостроителници да му направят своите оферти до края на август (29-ти с. г.) за един товаро-пасаженски пареход с около 2500 тона товароспособност. Оферти има доста, но, за жалост, цените не са тъй на-

сърчителни, както ни ги дава г-н Бурилков в началото на своята статия. А въпросът за средствата на дружеството, който не е тука съвсем не засягаме, е несъмнено най-важния в такива случаи. При все това, нека се надеваме, че дружеството наскоро ще се сдобие с желания параход.

Това е кратката история на повдигнатия от г. Бурилков въпрос. И от тая история ясно се вижда, дали е имало бездействие или не.

Ако, обаче, г. Бурилков мисли, че параходното дружество може да последва примера на частните турски арматори, като закупи готови чужди пареходи от по 1000 — 2000 тона за удовлетворение на временни нужди на нашия износ¹⁾, аз съмтам, че той греши. Въпросът в такъв случай става принципиален, а различието в принципиалното схващане задачите на параходното дружество и политиката, която последното трябва да слелва за подигането им, не значи бездействие, инерция и застои.

Д-р Ив. Екимов

1) До каква степен днешните нужди на нашия износ сж временни и аномални, читателя може да види от статията ми „Житната търговия в Варна през 1921 — 1922 год.“, брой 7 на „Икономически Известия“. Тъй важния преди войната египетски пазар сега не играе никаква роля.

Положението на търговското образование в България.

Днес в България има четири средни търговски училища. Най-старото от тях е търговското уще в гр. Свищов, открито през септемврий 1884 година, а след него през 1904 година се открива средното търговско училище във Варна, и най-после, аналогични училища се основават в Бургас, Пловдив и София. От тези училища Свищовското и Бургаското се издържат с държавни средства, а Варненското, Пловдивското и Софийското — изключително сж средствата на търговско-индустриалните камари. Всички тия пет учебни заведения, по своята конструкция, се базират на общото образование в прогимназиален обем и представяват един вид надстройка върху него с 4 годишен курс.

Признавайки обема на общото прогимназиално образование за недостатъчен, тези училища, за да могат да се наричат средни учебни заведения, си поставили за задача да дават не само необходимото специално образование, но и да разширят

познанията по общообразователните предмети и в същото време да обхванат особено внимание на надлежната постановка на чуждите езици. По такъв начин търговските училища трябвало да преследват три цели: специално образование в размер достатъчен за нуждите на търговията, общо образование в размер, който да дава право да се наричат средни учебни заведения и, най-после, запознаване с езиците сжщо така в размер необходим за търговията.

Има хубава и справедлива пословица: „с един куршум два заека се не гонят“. Пред търговските училища в България се явили даже не два, а три заека; естествено е, че при такова положение се оказало още по-трудно да се удари поне един от тях.

Много предметността и обширността на програмите, поради ограничения срок на обучението, се явили съвсем не по силите на ученици сжс средни способности, което об-

стоятелство е повлекло след себе си компромисните решения: 1) сжкратяване обема на курса по специалните предмети, за да има възможност да се отдели време за общообразователните предмети и чуждите езици, 2) сжкратяване обема и количеството на общообразователните предмети поради включването в програмата специалните предмети и езиците и 3) сжкратяване потребното за изучаване на езиците количество часове, за да има възможност да се мине, макар и в сжкратен обем, програмата на специалните и общообразователни предмети. Резултата от тия компромисни решения е пред нас на лице: познанията по езиците са недостатъчни (лицето, което е свършило училището не е в състояние нито да говори, нито да кореспондира на чужди езици); степента на общото развитие е значително по-ниска от свършилите гимназия; даже от гледна точка на специално търговската подготовка познанията носят откъслечен и поагрхностен характер, понеже на такива предмети като политическа икономия, право и търговско знание не е отделено достатъчно място; лабораторни занятия по химия и стокознание не се извършват, даже не са включени в програмата; музеите от образци на стоки и нагледни пособия се намират в жалко състояние и понеже няма средства, те се признават за излишен разкош; курса по естествознание, който има големо значение, липсва; екскурзиите носят случен характер и т. н.

Изхождайки от тези данни, трябва да се признае, че опита за насаждаване на средно търговско образование в България във вид на 4 годишна надстройка над прогимназията, се явява доста несполучлив, а следователно въпроса за реорганизацията на училищата от този тип е напълно съвременен.

Низши търговски учебни заведения, с изключение на 2 — 3 частни училища от сжмнително свойство, до последните години не са основани. Изглежда, че търговията и промишлеността не се нуждаят от погтовен низш персонал. Такова явление е още по-странно, защото навсякъде в Европа с особено внимание се насажда низше образование. Състоянието на търговията и промишлеността в България показва, че тя има повече нужда от персонал с е висок уроен, нежели от среден и висш персонал.

Не мога да призная, че се намират на нуждната висота и грижите за даване специално образование на лица, които вече се намират на работа в търговията и

промишлеността, през часове свободни от занятия.

Количеството на вечерните курсове е крайно ограничено. Много пунктове, които имат търговско и промишлено значение, даже са лишени от тях.

Най-после, засягайки и въпроса за грижите от страна на държавата при подготовката на педагогическия персонал за търговските училища, трябва да се съзнае, че в туй направление не е направено нищо. Педагогическия персонал по специалните предмети, с много малки изключения съответствува на своето назначение и ако се подложи на проверителен изпит, вероятно биха се получили съвсем отрицателни резултати.

Изглежда, че сериозността на положението е вече съзната от представителите на търговията и промишлеността, понеже по техни инициатива миналата година се откри първото висше търговско училище във Варна с възможност за образуването в него самостоятелно педагогическо отделение, един вид факултет, и по такъв начин, празнината, оставена от правителството в туй направление, ще може да се запълни. Твърде съмнително е, обаче, в това педагогическо отделение да се окаже достатъчно число лица, като се взема пред вид мизерният заплащане на този вид труд в България и наличността от широк простор за свършилите висшето търговско училище в търговията и промишлеността, които умеят добре да заплащат нужните тем работници-специалисти.

При разглеждане програмите на съществуващите учебни заведения се вижда, че отсъства съгласуваност на учебните планове и обединяващите начала, което обстоятелство причинява големи затруднения на родителите при презаписването на учащите се от едно заведение в друго. Тези недостатъци при насаждането на нова работа обикновено се отстраняват посредством периодически конгреси на дейците по търговското образование, но правителството за период време от 1884 г. до настоящия момент, т. е. почти в продължение на 40 години, не е намерило свободно време да свика поне един конгрес по търговското образование.

Всичко това взето заедно дава пълно основание да се изведе заключението, че държавата не е отделяла никакво внимание на тази важна задача на вътрешната търговска политика, а и обществото, в лицето на своите представителни органи, е проявило малка инициатива и енергия, вследствие на

което въпроса за реформите на търговското образование е станал настоятелна необходимост и от тази гледна точка инициативата на г. Омарчевски трябва да бъде посрещната от обществото с всеобщо одобрение.

Проф. Белмер.

ВЪТРЕШЕН ПРЕГЛЕД.

Вноса през Варненската митница.

Вноса през Варненската митница за м. м. юлий, август и септември т. г. възлиза на 14,999,380 кгр. разни видове стоки, според данните извлечени от манифестите в митниците.

По категория на стоките и по месеци, вноса се разпределя, както следва:

	1922 г. м. юлий	август	септ.
	кгр.	кгр.	кгр.
Текст. произв.	544,926	884,828	772,939
Химикали	234,115	426,673	258,791
Железария	1,126,855	3,297,485	1,138,644
Електр. артик.	8,345	6,417	9,957
Хранит. произв.	388,055	1,745,734	341,784
Стжклария	40,149	173,726	160,243
Гуменни изделия		18,706	
Минер. масла			
Петрол газйол	123,194	959,911	2,657
Дървени ишдел.		400,010	
Книжарски арт.	40,278	101,264	76,428
Кожн сурови	51,537	491,558	108,626
Обущарски арт.	58,164		159,617
Разни	437,513	301,253	88,994
Всичко кгр.	3,053,131	8,807,565	3,138,684

От горната таблица се вижда, че най-голям е бил вноса през м. август, почти 3 пъти по-голям от този през м. юлий и 2-8 пъти повече от този през м. септември.

Прави впечатление, че вноса през м. септември, наместо да се усили, както това е било при други години, се намалява. Това се дължи, от една страна, на големата парична криза, а, от друга, на големите валутни колебания, които карат вносителите да се въздържат.

Конференцията в Пловдив.

Конференцията на секретарите на камарите и началниците на инф. бюро при същите състояла се на 27 — 30 м. м. е взела следните решения:

1) Одобрена е отчета за положението на общия орган на камарите на френски език, като е гласувала бюджета за първата и втората година.

2) Одобрена е доклада и новия бюджет за архива на бжлг. търговия.

3) Взето е решение за издаването на един общ адресник на търг. инд. камари за цялото царство, съдържащ адреси на всички търговци, индустриалци, банки, занаятчии и производители на продукти от землед. характер.

4) По амбулантната търговия е взето решение всяка камара да направи основна анкета в своя район, като въпроса се сложи на разглеждане в предстоящите сесии на камарите и след това с него се занимае и V-я конгрес на камарите в Бургас.

5) На каля конференцията се е занимавала и с въпроси, засягащи занаятчийството.

При министър Радолов.

По независещи от нас причини, закъсняхме да съобщим, че през мин. м-ц ноември т. г., през време пребиваването на Министра на Търговията, промишлеността и труда, г. Радолов в Варна, се е явила при него 6 члена комисия от страна на варненските сдружени занаятчии, за да му изложи тежкото си положение, поради кризата, 8 часовия работен ден, безработицата, непоносимите данъци и пр.

Г-н Радолов приел и изслушал комисията много любезно.

По въпроса за изменение и допълнение закона за организиране и подпомагане на занаятите, г. Министра е заявил, че законопроекта още не е бил готов, но в най-скоро време щел да бъде преработен и внесен в Народното събрание.

Сто милионния кредит, изискван от занаятчийския съюз, щял да се отпусне веднага с пушането в обръщение новите банкноти.

По премахване 8-часовия работен ден в дребното производство, не можело нищо да се направи, понеже тоя въпрос бил свързан с международна конвенция.

По въпроса за данъците щял да помоли Министра на Финансите да нареди за в бъдеще, щото всеки занаят да има по един представител в облагателната финансова комисия, за да бъде облагането по-справедливо.

Г-н Министра се е разделил с комисията много любезно и последната е останала доволна от дадените ѝ изяснения и обещания.

Събрание по дизбаркото.

На 29 т. м. бе свикано събрание по инициативата на Варн. търг. инд. камара по повод заявлението на параходните агенти в града за увеличение размера на дизбаркото.

След размена на мисли се дойде до заключение, че претенциите на параходните агенти по принцип са основателни и че след последното увеличение възнаграждението на работниците в варн. пристанище, логически следва да се увеличи и размера на дизбаркото. Обаче за правилното установяване на новия размер, за да се избегнат нкви кон

фликти между търговци и пареходни агенти, събранието намери за по-добре камарата да помоли министерството на железниците да назначи комисия, която да анкетира въпроса за дизбаркото в Варна и Бургас и установи новия размер на дизбаркото.

Държавна ипотечна банка.

Назначена е комисия от Министерството на финансите, която да проучи въпроса за учредяването на една ипотечна банка. Мнението, да се превърне ипотечния отдел при Българската народна банка, в самостоятелна банка, е преобладаващо. Според комисията, за капитализирането на тази нова банка, ще са нужни в началото поне 500 милиона лева. И понеже Народната банка не разполага с излишен капитал, такъв ще бъде подирен вероятно в чужбина.

Интернационална банка.

Както бяхме съобщили в бр. 4 на вестника си, в основването на Интернационалната банка ще вземат участие, освен Бжлг. народна и Земледелска банки, всичко с 30 милиона лева, а и американски, швейцарски, французки и германски — с 45 милиона лева. Някои от тези банки са вече изпратили в Министерството на финансите надлежните документи, а именно: Манисман, индустриалец и банкер в Германия; Халис — представител на френско-американски банкерски кръжи; Холлер — представител на швейцарски индустриалци.

Залози са места и делове за белгийски и унгарски банки.

Земледелието в Търновския окръг.

Сред изложението на агрономите в Търновския окръг, най-голямо увеличение от зърнените храни през последната година е направила *царевицата*, която е увеличила посевната си площ с 103,000 декари. След нея иде сместа с едно увеличение от 31,000 декари. Останалите зърнени храни показват изобщо застой или твърде малки намаления.

Маслодайните растения, особено *слънчогледа*, заемат все по-широки размери. Слънчогледа е надминал 10,000 декари и реколтата от него, въпреки сушата, е била много добра. Почти в всяко по-голямо полско село има по една или две масленици с ржични преси. Освен тях, в окожа има и 5 фабрики за растителни масла, а именно в Търново, Лясковец, Златарица, Ресен и Самоводени.

Позарството, както спомнахме

в един от първите броеве на вестника ни, прави бърз напредък. Само през последната година са насадени 4,000 декари нови лозя.

Особно впечатление прави и увеличението на добитъка. Неговия брой през последната година надминава този преди войните с 12,000 глави. Още по-голямо увеличение показват: овците с 300,000 глави, козите с 17,000, свините с 12,000.

За този общ земеделско-скотовъден напредък в Търновския окръг са твърде много спомогнали и агрономите с своята ревностна дейтелност сред населението с курсове, сказки, беседи и единични наставления.

Търговските ни сношения с Малта.

Бжлг. генер. консул в Малта в рапорта си до М-ството на външните работи дава следните сведения върху търговията на България с о. Малта:

Бжлгарските произведения, които по настоящем намират веднага дебута в Малта, са следните:

Ечемик, царевица, просо, грах, фий, бурчак, фасул, яйца, чер боб, кашкавал, сирене и волове.

Търговията с Малта ще може да става по два начина:

1) Чрез изпращане стоки на консигнация, за да бъдат продадени за сметка на изпращачи при грижливо спазване на интересите му, като се иска 75% от стойността на стоките да се брои от самия комисионер срещу коносамента в лири стерлинги.

2) Може и да се опитат сделки „ферм“, обаче за такива трябва да се изпращат предварителни моетри от стоките за продан с означени цени в лири стерлинги от Малта.

За по-подробни сведения експортните винаги могат да се отнесат до бжлг. генер. консул в Малта, който с готовност ще ги уведомява най-изчерпателно.

I-во Международно изложение на декоративните изкуства в Италия.

Първото междунар. изложение на декоративните изкуства в Италия ще се състои от 1 май до 1 октомври 1923 г. в разкошната грандиозна Вила Девле в Монца (до Милано). Това изложение ще бъде една манифестация на изкуството и едно събитие от най-голямо индустриално и икономическо значение.

Посканват се бжлгарските търговци и индустриалци, както и всички любители на изкуството, да посетят въпросното изложение.

Адреса на бжлг. генер. консулство в Стокхолм е следният: Consulat Gén-

ral de Bulgarie Stockholm 1, Malm-skilnadsgatan 9, а телеграфическия адрес е Bulgar Konsulat. Частният адрес на почетния генер. консул е: Strandvägen 57 Stockholm.

Приходите от митниците.

Приходите от митниците през настоящата финансов година до месец октомври включително възлизат на 947 милиона.

През м-ц октомври е постъпило около 153 милиона. Варненската митница в този отношение държи първенство. До като за първите шест месеци тя се приравняваше с Бургаската — по 214 милиона и двете, през м-ц октомври в Варна са постъпили 42, а през Бургас 27 милиона. През същия м-ц през Софийската митница са постъпили 36 милиона; през Русенската 19; през Пловдивската 9 и пр.

Общите постъпления за седмочислението възлизат по м-ци: Варна 256; Бургас 241; София 197; Пловдив 49; Лом 27; Русе 27; Драгоман 16; Видин 13; Вилеград 11 и др. Най-малкия приход е през Чубенасуфската митница — 2183 лева през целото седмочисление.

Производството на цвекло.

Тази годишното производство на цвекло се преценява кождо на 100,000 тона, а производството на захар — 15,000 тона. Това производство би задоволило вътрешните ни нужди и би намалило още повече вноса на чужда захар. През 1918 г. този внос е бил 7,000,000 кг.; през 1919 — 5,000,000 кг., а през 1920 — 4,256,000 кг.

Занаятчийски отдел.

Конкурс за една стилистия по модерното кройчество и шивачество на мъжки и детски дрехи ще произведе Варненската търговско-индустриална камара. Конкурса ще се произведе в гр. Варна на 22 януари. Желюзщите кандидати да вземат участие в конкурса трябва да подадат заявления до камарата най-късно 10 дни преди конкурсните изпити, придружени с следните документи:

1) Училищно свидетелство за завършен успешно III прогимназиален клас;

2) Свидетелство за бжлгарско поданство и че се ползува с политически и граждански права;

3) Удостоверение от респективното занаятчийско сдружение, а където няма такова, от общинското управление, че е работил непрекъснато занаята най-малко 5 години;

4) Свидетелство за завършен

временен курс по занаята с добър успех;

5) Медицинско свидетелство, че е напълно здрав и няма физически недостатъци, които биха му пречили да бъде учител по занаята;

6) Кръжтелно свидетелство, от което да се види, че е на възраст от 22—30 год.

Изпита ще се състои по теория и практика.

Издържалия успешно изпита кандидат ще получи за 6 месечна специализация, заедно с таксите, една обща сума от 20,000 лева и, преди да замине, дава гаранция, подписана от двама поръчители, че ще служи след завършването си като учител ръководител на откриваните от камарата курсове чирашки, калфенски и майсторски в разстояние на две години.

В случай, че не стори това, камарата събира дадената му сума, по начин какъвто намери за добре.

По акциза на сладкарите.

Вследствие оплакванията на Варненските сладкари и халваджии против тежкия данък — акциз, с който са обложени захарните произведения, особено против начина по който последния трябва да бъде изплащан, камарата е произвела нуждната анкета и след като се е уверила в основателността на тия оплаквания, е направила обстойно изложение до и вото на финансите с ходатайство, да бъдат облекчени тжжителите с намаление данъка им за в бъдеще, а за сега да се нареди, вместо на два срока, данъка в форма на абонамент, да бъде събран поне на четири срока.

ВЪЖИШЕН ПРЕГЛЕД.

Германия.

Електрификацията в Германия.

Некога си победителите при сключването на мирните договори гледаха да вземат колкото се може повече злато и скъпоценности от победените. Днешните победители забравиха тая вековна практика, само че те прибавиха нов артикул — каменните въглища. Нас задължиха в Нйои да предадем 250,000 тона пернишки въглища на Сърбия, а Германия пак бе осъдена да поставя ежесмесчно едно грамадно количество черни въглища на Франция. След отнемането на Сварския басейн от който се взеха годишно около 17,000,000 тона и след предаването на Горно Силезийския на Полша, германската индустрия почувствува силно ограниченото производ-

ство на въглищата, защото те са кръвта на тая индустрия. Без тях спират всички малки и големи машини. Германците, обаче, народ умни и енергични, потърсиха друга енергия, която да замести липсващите въглища и да движи машините. Такива те намериха в „белия въглен“, както се нарече водната енергия. Тая енергия за Германия може да стигне, според пресметанията на инженерите, над 6,000,000 конски сили.

Това те, разбира се, знаеха и порано. И при многото преграждания (баражи), които имаха цел да ограничат разрушителното действие на водата, те строиха и силови станции, които доставяха електроенергия. Такива баражи имаше построени в Силезия в долините Квейс и Бобра, в Айфел в долината Урфтал с вместимост 57 мил. куб. метра, в Средна Германия, освен многото крупни съдружения, са били построени баражите в Ментал с вместимост 130 мил. куб. метра и в Едертал, най-големия в Европа, с 202 мил. куб. метра вместимост. При всички тия баражи има построени силови станции, които разпращат електрическата енергия на далечни разстояния. По-енергично и по-системно, обаче, тая работа бе подета след войната. Новостроящите се силови станции се свързват със съществующите вече водни или парови електрически централи и по тоя начин след време ще имаме в Германия цели области опасани с медни жици, по които се разниса по всички кътове електрическа енергия.

Първата електрическа централа по мощност и разкери се строи сега в Валхензее (Бавария). Валхензее се намира в планината на 500 м. височина. То се съединява чрез канал с реката Изар и вследствие на това винаги може да се допълня от реката при намаление на водата. През един тунел водата от него ще се прекара в станцията, която лежи 250 м. по-долу, гдето ще привежда в движение 8 турбина с мощност по-вече от 168 хиляди конски сили. По нататък се смета да се обединят ведно с тая станция всички по-големи парни и водни силови станции на десния брег на Рейн под името „Баварска силова станция“. Към тая станция ще принадлежат строящия се бараж по средния Изар с 140 хил. конски сили и проектираните баражи на Майн с 72,000 конски сили и на Майн Дунавския канал с 100,000 конски сили. Но още по-голям бараж предполага се да бъде построен на Рейн в областта Базел — Црассбург. В тая станция се надяват да получат колосалната енергия до 600,000 конски сили, която [ще може да се

разпраща по медните жици чак до границата на Холандия. С това проектите на немците за използване на „белия въглен“ не спират. Те сметат дори да използват за в бъдеще по северните брегове на Германия и силата на морския прилив и отлив за добиване на енергия. В недалечно бъдеще може би ще бъдат построени силови станции по бреговете на Северното море, които, използвайки колосалната енергия, шо се крие в приидаващите и отдръпващите се вълни, ще разпращат стотици хиляди конски сили електр. енергия по цела Германия.

Според съобщения из Мюнхен частичното откриване на баварската силова станция ще се извърши в най-непродължително време. Тъй че скоро цели окръзи в Бавария ще бъдат вече снабдени с електричество. Баварската станция, обаче, ще може да заработи напълно в края на 1923 или през пролетта на 1924 год., когато ще бъдат привършени окончателно работите в водните станции при Валхензее и средния Изар. Ще минат не много години и електричеството ще промени твърде много живота; то ще улесни в висока степен живота на човека. В това направление се работи и у нас макар и с много по-бавен темп.

Новата икономическа политика на Русия.

Новата икономическа политика на Русия, която се набелезва в втория период на Жел'а, *) е още далеч от състоянието на една определена и завършена система. Въпреки това, в нейното конкретно осъществяване, ясно заличават основните принципи, о които почват по неволя да се придржат съветските власти, а заедно с тях работниците и целия останал производителен руски свят. Тия принципи могат да се сведат до следните три пункта:

1. *Личната стопанска заинтересованост* се признава вече като важен стимул (потик) в икономическата дейност, вместо предишната държавна принудителност в производството.

2. Допуща се значителна свобода в производството и размяната, т. е. свободен вътрешен пазар, вместо предишната крайна централизация и регламенти.

3. Възстановяване на паричната размена вместо натуралната, като необходимо условие за развитието на свободния пазар.

В основата на тия три пункта лежи принципа на *личната стопанска заинтересованост*, което ще

*) Неп — ще рече: нова икономическа политика.

каже, че отново се отваря път на личността, на личното присвоение принадлежната стойност, на индивидуалния стимул в производството. А това е, разбирава се, в противоречие с комунизма, затуй и комунистическата политика, като допуска по неволя този принцип, старее се поне да ограничи неговото предишно разширение в стопанския живот. По този начин, в самата шведска държава се започва борба между двата принципа — капиталистическия и комунистическия — борба, която е признак на един преходен период, а не на една установена стопанска структура.

Новата икономическа политика издигна на първо място три елемента: пролетарско-комунистическата държавна власт, големия частен капитал — чужд и местен, и най-сетне полунатуралното селско стопанство с дребното занаятчийство, образуващи заедно „дребно-буржуазната стихия“, о която бяха се разбили първите задачки на планираното държавно-комунистическо стопанство.

В какво отношение ще се поставят тия три различни елемента, от които ще зависи по-нататъшното развитие на икономическата политика?

Да вземем преди всичко държавната власт, т. е. шведското правителство. Както досега, тъй и за напред, тая власт ще гледа да задържа за себе си крупната индустрия и външната стоко размяна. Но какво ще бъде отношението на тая държавно-капиталистическа едра индустрия към полунатуралното селско стопанство — ето централния въпрос, който си остава трудно разрешим.

Едни мислят, че държавната индустрия ще трябва по възможност все повече стоки да произвежда, за да държи под своя зависимост пазаря на селското стопанство. Обаче това формирано производство може да натрупа много повече стоки и материали, отколкото са нужни, и да наамине покупателната сила на селското стопанство. Тогава, както и през пролетта на 1922 год., би се появил кризис.

Затова, други мислят, да се съкрати едрото индустриално производство и да се насочат всички сили за подигането на западналото селско стопанство в всички негови отрасли и разклонения. С други думи, селото да се издигне до централно положение в икономическия живот на страната. Обаче, тая селска бъдаща хегемония, почиваща на частното и дребно производство, би била в пълно противоречие с стремежите на комунистическите

вождове, опиращи се на градския индустриален пролетариат.

Също тъй неопределено е и отношението на шведската държавна власт към големите частни капитали — чужди или местни. Формите, в които трябва да бъдат привлечени тия капитали, са *концесии* и *смесените дружества по вноса и износа на стоките*.

Концесиите са едно средство слабо привлекливо за капитала, особено в една страна още неустановена, изложена на революционни изненади. По-привлекливо средство за чуждия капитал са смесените дружества, понеже в тях взема участие и самата държавна хазна, тъй като външната търговия е държавен монопол. Тия дружества, обаче, представляващи доходи, пера за държавата и чуждия капитал, не са дали почти нищо за стопанския подем на страната. В това отношение по голямо значение имат *кооперациите и арендите*. Развитието на кооперациите, обаче, се спира еднакво и от недостатъчната вътрешна организация и от постоянния външен натиск на шведската власт. Арендата, от своя страна, пак се явява като начало на денационализация в икономическото развитие. С възвращането на предишните владения лесно би могло да се възроди опита за предишната експлоатация и пресвояването на принадлежната стойност.

Съвсем особено място заемат работническите *промишлени тржстове* и тясно свързаните с тях *търговски синдикати*. Промисленият работнически тржст, както днес той съществува в Шведска Русия, почива едновременно на две начала: капиталистическо и социалистическо. Тржстът сам по свой расчет, закупува сурови материали и топливо от свободния пазар или от държавата по пазарни цени и сам продава произведените стоки на пазаря или на държавата също по определени пазарни цени. Това е капиталистическата основа на тржста. Социалистическата основа се състои в това, че печалбата от цялото производство принадлежи на държавата, която, от своя страна, разпределя тая печалба между участващите в тржста. В това съчетание на чисто *капиталистическия момент* (пазаря) с *социалистическия момент* (държавното присвоение на принадлежната стойност) личи цялата *своеобразност* на шведските тржстове. Колкото повече държавата поддържа тржста и брошира работната заплата, толкова повече се издига социалистическия елемент на тржста, и обратно — щом държавната подкрепа започне да слабеє, започва и

преодоляването на частно капиталистическия елемент. Значи, и в най-типичните комунистически промишлени институти — тржстовете, личи онай неустановеност и двойственост, която от всичко най-ясно ни показва, че днешния стопански период, който Русия преживява, е преходен, с много дефекти на миналото ала и с качества на още неопределено то бъдаще.

Световната безработица

Според лондонския „Икономист“, безработицата в Англия е в постоянно увеличение. На 1 януарий 1921 год. е имало 770,000 безработни, а днес близо 2,000,000. Прибавени към това число и семействата на безработните, получаваме близо 10 милиона, т. е. $\frac{1}{4}$ от цялото английско население.

В Съединените Щати безработицата е също голяма — около 6,000,000 души, в Канада — 10 — 15%, от всички работници, в Италия — 750,000, в Швейцария — 150,000, в Швеция 21% от всички работници, в Дания — 33%, и в Норвегия — 34%.

Тая огромна безработица в страните с висока валута е едно зло, което се равнява на бедствията в страните с ниска валута. Изобщо, неволята е обхванала света от всички страни — тя е даже проникнала и в най-богатата страна — Съединените Щати, където само монетния сток достига 8,388,237,000 златни долара, т. е. 41 долара на глава (пресметнато върху 110,000,000 население).

Консулски папорти.

Кореспонденция от Анверс.

15 ноември.

Световното тржище на житото. През последните 15 дни тржсенето беше добро в анония пазар, както за големите, така и за малките количества. Мелничарите направиха значителни покупки. Въпреки големите пристигания от Америка, те останаха под реалните нужди. Бавния превоз на житата по американските железници продължава да бъде един от факторите за твърдостта на житното тржище. Изглежда за скорошно подобрение на това положение нема. С това се обяснява подновяването на покупки през последните две-три седмици. Навсегде мелничарите гледат да се запасят с достатъчен сток за бъдащите нужди. В Аргентина новата реколта изглежда да бъде добра. Сведенията от Австралия, досежно реколтата, са противоречиви. Прат.

ките от Дунава и Индия са средни. За по пълна характеристика на настоящето положение, трябва да прибавим още, че финансовите условия в Европа действуват за намаление на покупките и би трябвало, безспорно, да се вземат сериозни мерки за възстановяването на едно приблизително нормално положение.

Ливерс.

Пшеница. Констатирано е чувствително повишение в житата вследствие слабите оферти и твърдостта на американските тържища, както и колебанията на шанжа. Днес се предлага Manitoba I пжтв. 92 frs; натоварен 90 frs; Hard Winter II натовар. 89 1/2 fr.; Red Winter II разпол. 93 fr. Местна разпол. 76 fr.

Кукуруз. Тържище твърдо и цени доста високи. предвид колебанията на шанжа. Plata жълт нова реколта фр. 62 — 63/50 Cinquantino черв. plata разпол. и пжтв. фр. 64/50 — 68, смес пжтв. фр. 62.

Ечемик. По причина на шанжа, цените са значително повишени за всички видове и произхождения. Пшеничните купувачи ферм, но не намират достатъчно количество на тържището. Австралийски разпол. фр. 72/80, чилийски пжтв. и разпол. 72/50/75 фр.

Фуражния ечемик се котира Дунавски 61/62 кгр. пжтв. фр. 60, 64/65 и 66/67 кгр. пжтв. фр. 62/63 1/2 трансборде. 68/69 кгр. пжтв. фр. 64 трансб. България 63/64 кгр. очакван фр. 63 трансб.

Ржж. По-оживено търсене за консомация. Местен Н. Р. фр. 60 — 64; Western разпол. фр. 73 — 75; Плата разпол. фр. 66 — 68.

Овес. Голема твърдост владее от известно време насам и цените твърде чувствително се увеличили вследствие на шанжа и липсата на сток в пристанището. Дунавски днес 47/48 кгр. и 48/49 кгр. пжтв. фр. 70/73 трансб.; Canada Western пжтв. фр. 79/81.

Движение на параходите.

Пристигнали параходи:

От миналата седмица:

Парахода „Зион“ с рошкови 6000 кг., захар 46800.

„София“ — риба 2665 кгр.

„Алзо“ — маслини 2350 кгр., масло 10200 кгр.

„Никомидия“ — маслини 44440, манифактура 400, гликоза 7400, хартия 4050.

„София“ мед 220 кгр., вино 12,700 кгр.

„Цар Фердинанд“ катран 14500, манифактура 6878 кгр., кжна 1027, боя 1370. прежда 3,300, лимони 8920, кгр., книги 1500 порцелан 1000, смокини 2635, рошкови 2000 кгр., фжстжци 240 кгр., лешници 480 кгр., кестени 358 кгр., нарове 430 кгр., портокали 166 кгр., фурми 300 кгр. кафе 180 кгр.

„Авентино“ памучни конци 5941 кгр., емалирани сждове 2629, анилинови бои 174, мушама 203, памучна манифактура 53,489 кгр., памучна прежда 17,451 кгр., конци 2,675, тамян 297 кгр., зебло 1954 кгр., галантария 1920 кгр., сламени плитки 1846 кгр. смокини 2000, джрвено масло 5228.

28.XI. „Александра“ под гръцко знаме.

29.XI. „Джорджина“ итал. знаме с 1200 кгр. чувен.

„София“.

1.XII. „България“ с сапун 20432 кгр., масло 6250 кгр., мелнични камъни 1050 кгр.

2.XII. „Ари Фрейсине“ фр. зн. „София“ с 1400 кг. риба от Бургас.

3.XII. „Агамемнон“ холанд. зн.

4.XII. „Жак Фрейсине“ фр. зн.

„Бормида“ итал. зн.

„Анна“ итал. зн.

„Тунизиер“ белг. зн. с 1700 тона железнопътни материали и жезлария от Анверс.

5.XII. „Перувияна“ англ. зн. с 304 тона разни стоки от Анверс, Ливерпул и Цариград и трансбордирани стоки от пар. „Карнак“ и „Кресад“.

Заминали параходи.

28.XI. „Лигурия“ итал. зн.

„Авентино“ итал. зн.

29.XI. „Агнета парк“ холанд. зн. с 81,000 кгр. храни, кожи и пр.

„Алдо“

„Цар Фердинанд“ с 249,728 кгр. храни.

1.XII. „София“.

„Варна“ с 253,390 кгр. храни и други.

2.XII. „Александра“, гръцко зн. „Персия“ итал. зн. с 150,076 кгр. ховни, яйца и пр.

4.XII. „София“

Бележка: за параходите, при които не е отбелязано какви стоки са внесли или изнесли, ще дадем сведения идущия брой.

Очакват се да пристигнат параходи.

Агенция „Лойд Триестино“ „Galicia“ кжм 12.XII.

Агенция „Лулудопуло“ „Berkshire“ кжм 12.XII.

Агенция Х. Пайкурн „Smyrna“

кжм 10.XII с 30 тона стоки от Швеция; ще товари за Анверс.

„Тритон“ хол. зн. кжм 20.XII с около 50—60 тона разни стоки.

Агенция М. Станев.

„Bassano“ идящ от Хжл, Анверс и Лондон на 10 декемврий с К-о 9000 безир, К-о 3,000 шевни конци, К-о 85,000 железария, К-о 11,000 екстракти, К-о 30,000 сода, 3,000 бакжр, 1,000 манифак. сжщият носи стоката на авар. Eden Hall сжстояша се от: 5,000 конци, 7,500 прежда, 43,000 джамове, 4,000 синка, 51,000 екстракт, 105,000 железария, 4,000 манифактура, 2,000 бакжр, 1,500 колониал.

The Westcott & Launce Line.

„Vigo“ идящ от Лондон Хжл и Анверс кжм 20 того с неизвестно количество стока.

„Manchurian“ идящ от Хжл Лондон и Анверс се очаква кжм 26 того с неизвестно количество стока.

The Ellerman Line.

„Amatonga“ идящ от Ливерпул и Сванс се очаква нареджанията от Ливерпул ще трансбордира стоките си в Цариград.

Messrs Papagani & Co.

„Grodno“ идящ от Ливерпул и Сванс се очаква да пристигне кжм 27 того, с неизвестно количество стока.

Агенция Zolas Brothers.

„Johnston-Line“

„Dromore“ се очаква да пристигне кжм 17.XII. с стоки от Анверс и Ливерпул.

„Vedamore“ се очаква да пристигне кжм 28.XII. с стоки от Анверс и Ливерпул.

„Deutsche Levante Linie“.

„Galilea“ се очаква да пристигне кжм 9.XII. с около 150 тона разнородна стока от Брамен и Хамбург. Носи трансбордирани стоки от пар. Pontos“ и „Prinkipo“ — Ще приема товари за Хамбург и Ротердам.

„Vosbergen“ се очаква да пристигне кжм 12.XII. Ще приема товари за Хамбург.

„Asturian“ се очаква да пристигне кжм 15.XII. от Анверс.

„Cunard s. s. Co. Ltd.“

„Tyria“ се очаква кжм 10 декемврий с стоки от Ливер, Гласгов и пр.

„Wimbledon“ се очаква кжм 15 декемврий с неизв. колич. стоки.

Агенция Дюрони & Раделия.

„Хенри Фресине“ — под френско знаме ще дойде от Бранла на 18/19 декемврий, ще товари за Марсилия.

„Луи Фрейсине“ — идящ от Марсилия и Генова ще пристигне тук към 20/21 декемврий, ще товари разни стоки.

Информационен отдел.**Положение на тържището.**

Варна 5 декемврий 1922 г.

Изтеклата седмица мина без да регистрира промени в положението на тържището. Твърдата тенденция за подобрение на българ. лев в последно време действа доста успокоително върху търговско промишления свят. При едно горедоле стабилизиране курсовете, с слаби колебания, може да се очаква известно оживление в транзакциите.

Лошото време през изтеклата седмица усили още повече застой в пиящата.

Камбиалното тържище през изтеклата седмица регистрира поголема твърдост към стабилизиране на курсовете с твърде слаби колебания en baisse. И тжй швейц. франк от 29.XI до 2.XII спадна с 40 пункта; Нюйорк с 2'40; Лондон с 10, Париж с 18; Италия с 17'50, Цариград с 2'10.

Положението на отделните бранши на търговията е следното:

Колониал.

Пристигания свжършено слаби. Чуждите тържища са твърди. Цените на повечето артикули са повишени вследствие спадането на първостепените валути; липса на стокове и големото търсене. На местния пазар в цените на някои артикули се забелезва спадане като напр. в цените на захарта, чая, маслините, сардели, калай, лимони а дървеното масло има повишение. Сделки слаби.

Манифактура.

Положение непроменено. В цените на макарите „синджир марка“ има малко спадане в зависимост от спадането на английската лира. Пристигания никакви. Вследствие на големата парична криза и сделките са много ограничени.

Обущарски стоки.

Положение непроменено. Цени същи, както през изтеклата седмица. Пристигания нема. Сделки слаби.

Железария.

Положение също. Голем застой по причина спирането на строежите. Цени в чужбина на повишение. Путрели 4'80 фр. белг., железо 5'20 белг. фр.

Дървен строител. материал.

Сделки по тая бранша са слаби поради настъпилия зимен сезон, който не позволява строежите. В цените на тухлите и керемидите има увеличение.

Износ на брашна и яйца.

Поради несигурността на Цариградското тържище износа на брашното свжършено ослабна. През изтеклата седмица са изнесени около 500 каси яйца през Варненската митница.

Варненска стокова борса.

Варна, 5 ноемврий 1922 г.

Положението на тържището на зърнени храни все още продължава да бъде крайно неопределено. Всеки ден може да донесе нови изненади. Няма абсолютна никаква положителна база за един редовен експорт. за една редовна търговия.

Ето защо купувачите са въздржани и почти никой не се решава да предприеме по големи сделки. Всеки гледа да купи само това, което веднага може да се товари за износ. Това, което не може да отиде направо от вагон на параход се складира само за няколко дни, докато пристигне такъв.

През изтеклата седмица цените не претърпяха големи изменения, освен цената на кукуруза (царевичата), която спадна с 30 — 40 ст.

Ето как са се развивали самите сделки в борсата:

28.XI. зимница 4 вагона цена 535 — 560 лв. стотях нгр.; ечемик 4 1/2 в. ц. 405 лв.; царевича 2 в. ц. 385 лв.; леща 1 1/2 в. ц. 600 лв.

29.XI. зимница 2 в. ц. 535 — 545 лв.; боб 5 1/4 в. ц. 590 — 600 лв.; фий 3 1/4 в. ц. 480 — 485 лв.; ечемик 1 1/4 в. ц. 400 — 412'50 лв.; овес 1/4 в. ц. 360 лв.

30.XI. зимница 8 в. ц. 515 — 565 лв.

2.XII. зимница 5 в. ц. 540 — 560 лв.; царевича 1 в. ц. 335 лв.; боб 1 1/2 в. ц. 580 лв.

4.XII. зимница 4 в. ц. 537'50 — 570 лв.; боб 8 в. ц. 580 — 590 лв.; царевича 1 в. ц. 345 лв.

5.XII. зимница 2 в. ц. 465 — 567'50 лв.; боб 2 в. ц. 590 — 660 лв.; овес 2 в. ц. 350 лв.; царевича 1 в. ц. 340 лв.; ечемик 3 1/2 в. ц. 370 лв.

Останаха непродадени през различните дни на седмицата:

Зимница 14 вагона; царевича 2 вагона, боб 9 вагона, ечемик 4 вагона.

Бургаска стокова борса.**Продадени вагони.**

28.XI. зимница 14 1/4 в. цена 570—607'50 лв.; 29.XI. зимница 7 в. ц. 565—602'50 лв.; 30.XI. зимница 3 в. ц. 575—585 лв., царевича 1 в. ц. 395 лв.; 2.XII зимница 17 в. ц. 542'50—575 лв.

Чужди борси и тържища.**Париж.**

28 Ноемврий. Пазарят е затихнал. Поради това че днес лирата се яви с 2 пункта по-високо. А това последното поради неясния резултат до сега от лозанската конференция, която продължава още повече от колкото трябваше. Очакването на брюкселската конференция, която може да се натъкне на по-вече трудности, не ще позволи да се пристъпи спокойно към сделките. Тжй те се ликвидират както може. Продажбите не намират конт. партия и по тоя начин тежат върху курса.

Жито. 27.XI. ттк. 80'50 януар. — февр. 80'75. 28.XI. тек. 80'75, януар. — февр. 82.

Ржж. 27.XI. тек. 57'50, януар. — февр. 58. 28.XI. тек. 57'50, януар. — февр. 58.

Брашна. 27.XI. тек. 105 — 104'75, януар. — февр. 101'50 — 101'75. 28.XI. тек. 104'25. януар. — февр. 102'50.

Хавр.

Кафе. 27.XI. 209'25, септ. 923 182. 28.XI. 216'75, септ. 923 189'50.

Памук. 27.XI. 450, септ. 923 417. 28.XI. 453, окт. 923 406.

Ню-Йорк.

Захар. 25.XI. дек. 3'95. юли 3'77. 27.XI. дек. 4'08, юли 3'79.

Лондон.

27.XI. мед 61 16/3, електрол 69 5 — 70 5/4, калвий 174 16/3, олово 26 5/4, цинк 30 17/6, антмон 32 15/ — 35, живак 12 5/4.

Берлин.

28.XI. на житното тържище вследствие на влошаването на времето се почувствува едно повишение на девизните курсове, тжй че предлаганията бидоха още повече ограничени. Търсенията на царевича от първа ржка се увеличиха тжй че сделките с тая от втора се много улесняват.

Следва на 10 страница.

в гр. Варна, на 5 Декемврий 1922 год.

Наименование на стоките	Цени лева	Наименование на стоките	Цени лева	Наименование на стоките	Цени лева	Наименование на стоките	Цени лева
I. Колониални стоки		75. Локум кгр. 33		4. Рапичово семе кгр. 6		29. Конци ленени кгр. 350-450	
1. Захар ситна кгр. 31-70		76. Хурми " 43-45		5. Слжнчогл. " 5-70		30. Клечки за обуца " 25-45	
2. " на квадрати " 35-50		77. Халва тахан " 43-45		IV Манифактур. стоки		31. Гвозден обушар. " 22-28	
3. Кафе " 78		78. Торби калкут. 2 1/2 л. " 1100		1. Пржеда пам. англ. пак 750		32. Пап " 22-28	
4. " " 75		79. " тарпаулинг " 95		2. " пресукан италиан. " 730		33. Чирш " 25	
5. Ориз пловдски " 21		80. Джамове белгийски " 46		3. " сулан английски " 530-540		VI. Книжни материали.	
6. " испански " 18-50		81. " чехословашки " 145		4. " италианска " 300-330		1. Книга печатарска кгр. 20-23	
7. " италиански " 26-27		82. Кжна I качество " 15		5. Тире за чорапи " 40		2. " канцеларска " 30-35	
8. " английски " 58		83. Кола английска " 9		6. Пржеда вжлн. мест. " 40		3. " чернова " 20-25	
9. Пипер чер " 195		84. " белгийска " 40-70		7. " пач. " 150-160		4. Маст. черно евр. лит. 50-55	
10. " червен " 170		85. Калай английски " 12		8. Памук суров " 200-600		5. " копир " 80-100	
11. Чай пакети " 19		86. Книга за амбалаж " 10		9. " аптекарски " 150-160		VII Железария.	
12. " обикновен " 22		87. Книжни кесии " 6		10. Гайтан " 28		1. Жел. профилир. кгр. 11	
13. Маслини Воло едри " 25-50		88. Сяра " 40-45		11. Плат. вжлн. бжл. м. " 150-1230		2. Путрели " 8-50	
14. " обикновени " 91		89. Синка за пране " 12		12. " европ. " 32		3. Жел. белг. за проз. " 8-50	
15. " Воло екстра " 92		90. Калофон " 40-70		13. Хасе 80 с/м ярда " 28		4. " германско " 8-50	
16. " дубл екстра " 93		91. Смола " 6		14. Кабот американс. " 25		5. " за скоб. и вржз. " 8-50	
17. " супериор " 25-50		92. Зачка " 40-70		15. Басма англ. " 40		6. " за зидове " 8	
18. " специалите " 58		93. Вжжя " 40-70		16. Оксфорд " 40		7. " шведско " 15	
19. " дубл специал. " 53		94. Канал " 12		17. Зефир метр " 28		8. Железни болтове! " 8-50	
20. Масло джрв-айвал. " 60		95. Вжрви " 10		18. Сатен " 28		9. Железо на обли " 8-50	
21. " критско " 110		96. Чувен " 200-250		19. Док " 42		10. Железо на обли " 9-10	
22. " митилинско " 60		97. Рафия " 25-35 х.		20. Платно пам. бжл. " 100		11. Чамберлик " 7-50-8	
23. " сусамово (соя) " 55		II. Домашни животни и птици		21. Кеневир " 40-65		12. Шина " 14	
24. " памучно Соня " 200-250		1. Овца уг. от 50-60 кгр. 500		22. Манари 200 хр. грос 1361		13. Подкови " 18	
25. " слжнчогледово " 200-250		" пол. " 35-45 " 350		23. " 400 " 2421-10		14. Тел бодлив " 20	
26. " орехово " 200-250		" слаба " 25-30 " 200-250		24. " 1000 " 4978-45		15. " галванизиран " 15	
27. " рапично " 350-450		2. Агне " 4-6 " 300		25. " мечка " 3457-70		16. Гвозден " 14	
28. " кокосово " 350-450		3. Коза уг. " 50-60 " 300		26. Вжлна непрана кгр. " 150-160		17. Лажарина желез. " 14	
29. " маково " 200-250		" пол. " 40-50 " 200-250		27. " прана " 10-40		18. " галванизирана " 900	
30. Хайвер тарам " 1-2 год. 1000-2000		4. Яре " 4-6 " 2-5-3 х.		28. Козина " 40-55		19. Тенекс бело кзас " 1-40	
31. " щучен " 4-6 х.		5. Крава уг. " 300-400 " 2-5 х.		29. Четина " 45-50		20. Сточа на кгр. " 35	
32. " сиймка " 4-6 х.		" слаба " 150-200 " 1-2 х.		30. Пашчули сурови " 40-65		21. Цинк " 30	
33. Лимон. кисл. обик. " 10-12 " 2-5-3 х.		6. Телета 8 месечни бр. " 500-700		31. " печени " 42		22. Олово " 80	
34. " кристал " 110		7. Вол. уг. от 450-600 кгр. " 6-8 х.		32. Коприна сурова " 42		23. Мед нов " 30	
35. Бахар " 60		" пол. " 350-400 " 4-6 х.		33. Язми брой " 10-40		24. Мед стар " 5-50	
36. Кимион " 200-250		" слаб " 250-350 " 2-5-3 х.		V Кожи сурови об-работени и обушарски материали.			
37. Канела " 500-700		8. Бивол угоен от 600-800 кгр. 5-7-5 х.		1. Кожи сур. волски кгр 25		VIII. Строит. материали	
38. Карамфил " 1000-2000		" полу угоен " 450-600 " 4-5 х.		2. " биволски " 25		1. Чам. джски мест. мз 2000	
39. Анасон " 4-5 х.		" слаб 350-400 " 2-5-3 х.		3. " телешки " 32-60		2. " " иностр. " 1800	
40. Сапун айвалйски " 4-5 х.		9. Свиня угоена от 150-250 кгр. 4-5 х.		4. " овчи чифи " 150		3. " греди делани " 1500	
41. " критски I " 48		" пол угоена " 120-159 " 2-5-3 х.		5. " агнешки " 150-160		4. " бичени " 1800	
42. " местен II " 33		" слаба 70-100 " 1-2 х.		6. " кози " 150-160		5. Талпи борови " 2007	
43. " марсилски 35 " 1050		10. Прасета до 15 кгр. бр 600		7. " ярешки " 150-160		6. Греди борови " 1600	
44. " сжнлайт 8 унци " 75-80		" от 15-30 " 600-1000		8. " лисичи " 150-160		7. Жбочи джски " 2000	
45. " 10 " 45		11. Кон породист от 3-5 г. 2-5 х.		9. " заешки " 150-160		8. Брестови джски " 2000	
46. " 12 " 45		" " 6-9 " 3-9 х.		10. " вол. сух. мада-гаскар. безсол. кгр. 40-85		9. Осенови джски " 2000	
47. " Свещи I кач. кгр 48		" " 10-15 " 2-4-5 х.		11. кожи вол. сухи сол. " 40-55		10. Келемиди мест. марсилски тип бр. 5-5-50	
48. " II " 48		12. Кон местен породист от 3-5 год. 1-3 х.		12. " салам. " 45-50		11. Тухли местни " 1-0-80	
49. " III " 48		" " 6-9 " 2-3 х.		13. " бивол калкут-ски киречлики кгр. 50-55		12. Вар негасена кгр. 1-40	
50. " Восжк местен " 23		" " 10-15 " 1-2-5 х.		14. кожи дана крав. " 40-80		13. Цимент местен " 1-40	
51. " анадолски " 45		13. Катжр от 3-5 год 2-6 х.		15. " египет. бивол. сухи солени кгр. 50-60		14. " иностранен " 1-40	
52. Парафин " 18		" " 6-9 " 3-7 х.		16. кожи египет. биволски безсолни кгр. 70-90		IX. Горител. материали в бр	
53. Нишаджр на буци " 32		" " 10-15 " 1-5-3 х.		17. кожи биволски импер безсолни кгр. 75-90		1. Джраа за горене рззани куб. м. 650-680	
54. " калджи. " 32-5		14. Магаре " 3-5 " 600-1200		18. Кйоселе францус. " 160-230		2. Джрвени вжл. шда калеми кгр. 2-20	
55. Тамян " 75-80		" " 6-9 " 800-1000		19. " италианско " 115-160		3. Кам. вжг. местни " 5	
56. Стипца варели 60 " 81		" " 10-15 " 300-600		20. " бжлгарско " 90-140		4. Кокс " 9-70	
57. " 100 " 32		15. Патки брой 65-75		21. Мешин бел кгр 20-90		5. Газ американ. " 390	
58. Фжстжши червен " 2000		16. Патици " 40-50		22. Мешин бел кгр 20-90		6. Газ ромжиска хаса лит. 23	
59. " бели " 15		17. Пуйки " 30-40		23. Марокич " 200-210		7. Масло американ. кгр. 18	
60. Сода обикновена " 580		18. Кокошки " 25-35		24. Юфт чер " 175-240		8. Масло английско " 60	
61. " каустик 720 " 15		III Надустр. ризтания в хосаза.		25. Желятин сантрач " 85-98		9. Безир " 300-390	
62. Синкамжк варел " 15		1. Тютюн башн бали кгр 2		26. Бокс чер корнелиус " 80-120		X. Работнизи издани.	
63. Сол камен. герман. " 32-5		2. " бокча " 100-115		27. Шеаро гризон " 100-115		1. Зидари " 120-200	
64. " француз. " 15				28. " корнелиус " 100-115		Работници обикновени " 100-120	
65. " италиан. " 15							
66. " ромжн. " 15							
67. " морска " 15							
68. " " 15							
69. " мяна " 15							
70. Сарде ги наса " 15							
71. Макарони " 15							
72. Финде " 15							
73. Лимони каса " 15							
74. Портокали кгр. " 15							

На местното тържище спекулацията с среброто бе по-въздржана. В това отношение подеждва очакването на декемврийските предложения, понеже се отнася го поукти, които ще сключат при цени много по-високи от досегашните. Пристиганията се увеличават.

Парижки Фондова борса.

24.XI. Лондон 62·825, Холандия 551, Италия, 65·50, Нью Йорк 13·96, Швейцария 259·75, Германия 0·20, Прага 44·20, Ромжния 9·10, Виена 0·02.

25.XI. Лондон 62·97, Холандия 552, Италия 66·50, Нью Йорк 14·00, Швейцария 260·50, Германия 0·20, Прага 44·50, Ромжния 9·05, Виена 0·02.

27.XI. Лондон 63·915, Холандия 561·50, Италия 68·30, Нью Йорк 14·195, Швейцария 264, Германия 0·175, Прага 44·85, Ромжния 9, Виена 0·02.

28.XI. Лондон 65·875, Нью Йорк 14·545, Германия 0·175, Холандия 577, Италия 96·10, Прага 45·80, Ромжния 9, Швейцария 270·25, Виена 0·20.

Фондова борса.

Сключени сделки.

	29. XI.	30. XI.	1. XII.	2. XII.	4. XII.
Швейцария	2540	2540	2510	2500	2520—22
Нью-Йорк	136·90	136·50	135·50	134·50	134·50—135
Лондон	616	615	609·50	606	607
Париж	954	942	934	936	935
Белгия	—	—	—	—	655
Италия	664	650	646·50	—	—
Цариград	73	71·70	71·75	71·90	71·80
Югославия	—	—	—	—	—
Ромжния	85·75	84·80	85	81	84·20
Германия	1·60	1·68	1·71	1·69	1·60—1·65
Прага	430	429	429	426·70	428
Виена	—	—	—	0·191/2	0·191/2
Буда Пеща	—	—	—	—	—
Гърция	—	—	—	—	—

Българска Народна Банка.

	30. XI.		1. XII.		2. XII.		4. XII.		5. XII.	
	куп.	пр.	куп.	пр.	куп.	пр.	куп.	пр.	куп.	пр.
Анверс	863	877	854	868	843	864	863	872	857	870
Б.-Пеща	—	6·50	—	6·50	—	—	—	6·50	—	6·50
Виена	0·15	0·25	0·15	0·25	0·15	0·25	0·15	0·20	0·15	0·25
Прага	424	432	422	430	418	428	420	427	420	427
Берлин	1·30	1·80	1·50	2	1·60	2	1·40	1·80	1·40	1·90
Лондон	609	617	607	615	600	610	596	605	600	606
Париж	938	952	926	940	922	935	924	938	925	936
Гърция	—	285	—	280	—	270	—	220	—	200
Италия	646	656	637	650	635	646	639	648	639	648
Ромжния	84	86	84	85·50	82·50	85·50	83	85	83	85
Югославия	—	205	180	195	190	200	186	200	186	200
Турция	71	73	70	72	69·50	71·50	70	72	71	72·60
Швейцария	2520	2555	2490	2540	2470	2510	2460	2500	2475	2525
Холандия	5430	5490	5300	5380	5270	5330	5220	5290	5220	5290
Америка	134·50	137·50	134·50	137·50	134	137	132	135	132	134·50

Централа на девизите.

	30. XI.		1. XII.		2. XII.		4. XII.		5. XII.	
	куп.	пр.	куп.	пр.	куп.	пр.	куп.	пр.	куп.	пр.
Анверс	793	843	786	836	782	832	790	840	788	848
Б.-Пеща	—	6	—	6	—	6	—	6	—	6
Виена	—	0·20	—	0·20	—	0·20	—	0·20	—	0·20
Прага	393	422	391	420	386	416	388	418	388	418
Берлин	—	1·60	—	1·70	—	1·70	—	1·60	—	1·70
Лондон	564·50	595	563	593	558	588	553·50	584	554·50	585
Париж	862	912	851	901	846	896	850	900	848	898
Гърция	—	265	—	260	—	250	—	200	—	180
Италия	597	627	592	622	588	618	589	619	590	620
Ромжния	—	84·50	—	83·50	—	83·50	—	83	—	83
Югославия	—	200	—	188	—	188	—	188	—	187
Турция	65·70	69·50	65	70	64·35	69	64·80	69	65·35	69
Швейцария	2352	2505	2337	2437	2310	2460	2300	2450	2320	2473
Холандия	5051	5310	4950	5210	—	5154	4867	5127	4867	5127
Америка	126	133·50	126	133·50	126	133	123·50	130	123	130

Рекламизирате чрез „Икономически Известия“

АТНАС ШИРКОВ

Комисионен—Експедиция—Представителство

Собствени складове. Кореспонденти в по-

главните градове на страната.

Телефон № 264.

Тел. адрес: Широков — Варна.

3—3

ПРВОВАЧЕСТВЕНИ ЛИМОНАДЕНИ СЪЖДА

НА БЕЗКОНКУРЕНТНИ ЦЕНИ ДОСТАВЯ:

Д. Д. КОЕН — ВАРНА.

Христо Цветков-Варна.

ОСНОВНА КЪЩА ПРЕЗ 1909 ГОД.

ТЪРГОВНА ИЗКЛЮЧИТЕЛНО С ОБУЩАРИ СТОКИ НА ЕДРО.

Разполага с всички артикули по изнеси цени. 1—6

Печатница „Гутенберг“ — Варна.

С. БЕХМОАРАШ - ВАРНА**І БЪЛГАРСКА ФАБРИКА****за книжни кесии и картонаж**

Основана в 1905 година.

Приема поръчки за всякакви книжни
кесии и мукавени кутии.

**НОВОИНСТАЛИРАНАТА РАБОТИЛНИЦА
ЗА СКОРБЯЛА**

Ис. Бехмоараш & Бояджиев

Варна. Изработва кола за локум (в торби или
каси). Обушарски пап. Постоянен склад на скор-
бяла в матки кутийки. Цени конкурентни. 1-3

== ВАЖНО ==

за посетителите търговци на град Варна.

В НОВООТКРИТИЯ РЕСТОРАНТ**„ЕЛИТ“****—: ВАРНА —:**

І етаж на х-л „Лондон“, над Д-во
„Сингер“ с чудесен изглед към ул.
„Преславска“ и морето, посетители-
те винаги ще намерят най-добра
кухна и най-хубави чисти напитки.

Готвача е сжщия, който задоволя-
ваше и най-изтънчените вкусове
през летния сезон в бюфета на

== МОРСКАТА ГРАДИНА ==Съдържател: **Г. Михайлов.**

1-6

БЪЛГАРСКО ПИВОВАРНО ДРУЖЕСТВО**== ШУМЕН ==****ОСНОВАНО В 1882 ГОДИНА.****Капитал 15,000,000 лева.****Резерви около 5,000,000 лв.**

Пивоварни фабрики в градовете Шумен и Русе.

Произвежда прочутото шуменско пиво и малц.

С последните разширения двете фабрики могат да про-
изведат годишно около 150,000 хектол. пиво.

1-3

Ф. Маринов & Синове

Свищов

София—Варна.

Всички видове
дребна и едра
железария

ПРИ

най-износни
цени.

2—3

И. Попов & Синове

/ фабриканти

на валсови брашна
с производство
на
всички качества
брашна

Варна—Девня.

3—3

ФРАНКО-БЪЛГАРСКА БАНКА

ЗА

Международна Търговия**КАПИТАЛ ЛЕВА 22,000,000 — НАПЪЛНО ВНЕСЕН.**

Банка на ул. Д-во „Св. Тютюневи фабрики“.

Централа — София.

КЛОНОВЕ: Варна, Пловдив, Русе, Хасково и Дупница.

Кореспонденти в всички по-големи градове в страната
и странство.

Извършва всички банкови операции.

Телегр. адрес „ИНТЕРБАНК“

3—3